

Prajzlerová Dominika: Naučná stezka oborou Hvězda

Předložená bakalářská práce sestává z 38 stránek textu (27 stránek teorie, 4 stránky praktických návrhů a 5 stran věnovaných závěru, seznamu použité literatury a ostatních informačních zdrojů). V celé práci je použito 30 obrázků v textu a 2 samostatné celostránkové návrhy informačních tabulí.

Práce je rozdělena na 5 hlavních kapitol. První kapitolou je Úvod, který naznačuje zaměření práce, která by měla sloužit jako doplněk k stávajícímu systému naučné stezky v oboře Hvězda zaměřený v praktické části hlavně na dětské návštěvníky (předškolní věk a první stupeň ZŠ).

Druhá kapitola Teoretická část je nejrozsáhlejším oddílem celé práce. Jednotlivé podkapitoly jsou zaměřeny na obecný popis lokality, historii, geologii, paleontologii, biologii a péči o les. Předem upozorňuji, že stejně jako různorodost obsahu jednotlivých podkapitol je i velmi různorodý styl. Autorka se nechala velmi ovlivnit stylistikou čerpaných zdrojů, místo aby „převyprávěla“ text svými vlastními slovy.

Podkapitola Obecný popis všeobecně zařazuje oboru Hvězdu geograficky, kulturně a dokonce i „esotericky“. Součástí je i přehledný plánek obory, ale doporučil bych i aspoň schématickou mapku, kde se obora nalézá (třeba v rámci Prahy). „Esoterická“ stránka popisu mě zaujala na str. 4 prohlášením o střetávání energií ovlivňujících virgule. Pokud autorka chce, aby její práce i nadále působila věrohodně, měla by uvést zdroj těchto informací.

Celá podkapitola Historie je pak poměrně vyčerpávající rekapitulací historického vývoje na území Bílé hory za posledních 10. století a není až co k ní dodávat. Jediné, co bych ani ne vytknul, ale spíše doporučil (a to platí i pro další kapitoly), je uvádění zdroje u obrázků, kde by bylo vhodné místo označení originál (v práci je to už reprodukce) použít např. noticku „(foto autor/ka)“.

Další částí je podkapitola Geologie začínající suverénním prohlášením o výlučném původu Českého masívu (nebo jen jeho centra?), jako „zbytku variského pohoří“, které mě poněkud zarazilo, protože dodnes jsem byl přesvědčen o větší pestrosti tohoto geologického celku. Naštěstí v dalších odstavcích se již setkáváme s relevantnějšími informacemi, kde jen občas dochází k zdvojování výrazů, jako by si autorka nebyla úplně jista co použít (glaukonit, silikát, jílový minerál), popřípadě rozvádění zbytečně podrobných informací (vryp na limonitu – str. 11). Zajímavý obrat je pak na str. 12, kde je uvedeno, že „...zvodeň, která byla použita při stavbě pražského vodovodu v rudolfínské době.“ Zvodeň může být zdrojem vody, ale určitě není vhodným stavebním materiálem nebo prostředím. Na str. 14 se autorka zmiňuje o tom, se termín (bylo by lépe napsat označení) „vehlovické opuky“ není platnou stratigrafickou jednotkou, což není úplně přesné, protože z litostratigrafického hlediska existují. A poslední připomínkou je, že opuky mají spíše žlutavou nebo okrovou barvu a ne zlatou (str 14).

Následující podkapitolou je Paleontologie, která kromě přehledného paleogeografického vývoje světa během křídý (i když počátek křídý lze stanovit přesněji než pomocí fáze rozpadu Pangey – str.15), obsahuje i klimatický vývoj světa i našeho území. Na dalších stránkách se autorka zabývá fosíliemi nalezenými v oblasti Bílé hory, kde s odůvodněním, že cílovou skupinu budou více zajímat, upřednostňuje obratlovce (mě osobně to sice těší, ale nezmínit třeba indexové fosílie bezobratlých je poněkud krátkozraké). V popisech se pak autorka snaží vyhnout odborným výrazům (i když mají české ekvivalenty), takže občas dochází k určitému zmatení. Příkladem je popis druhu *Elopsis haeckeli*, kde je dle autorky „...zachována část kostry horního trupu...“ (je myšlena přední část nebo hřbetní?). Dále je popsání tohoto nálezu nejisté, protože chybí končetiny, přestože je dispozici celá hlava (kde jsou všechny diagnostické znaky, které jsou mimochodem uvedeny na konci toho samého odstavce na další straně - str. 17). U obrázku 16 by nebylo úplně od věci upřesnit, které čelisti je součástí daný fragment (mandibula). Na konci kapitoly jje pak uvedeno ni několik zástupců fosilních měkkýšů a korýšů.

Čtvrtou podkapitolou je Fauna a flóra. Obecně je na této podkapitole vidět, že recentní živá příroda je autorce mnohem bližší, protože tato část rozdělená na podkapitoly podle prostředí (Rybník, Mokřad,

Trávníky, Lesy) je mnohem kompaktnější a není zde tolik komplikovaných obrátů, jako v ostatních částech. Na začátku kapitoly se opakuje postup z Paleontologie, kde autorka obhájí svůj subjektivní výběr živočichů a rostlin zájmem cílové skupiny, přestože aspoň nějaký kompletnější seznam přítomných druhů by tuto teoretickou část určitě mohl obohatit. Subjektivita výběru druhů se pak projevuje i zvláštní averzí autorky vůči vrbám (asi nějaký "velikonoční syndrom"), kdy jsou všechny ostatní uváděné druhy prezentovány pod českým i latinským druhovým názvem, jen vrby (i když jich je více různých druhů) pouze rodovým a v kapitole Mokřad dokonce radši označeny jako vrbina (jejíž lat. název je ale *Lysimachia* a ne *Salix*)(str. 23). U obrázku 23 (str. 24) je zvláštní označení zdroje jako „...převzato z 4“, které v seznamu literatury chybí. Na str. 25 je pak uvedeno dost nepatřičné využití dubové kůry v domácí medicíně. V kapitole Lesy (konkrétně na str. 26-27) je pak poněkud zmatečný výčet významných živočišných druhů, kde přes velké zástupce datlů se dostáváme k pěvcům, opět datlům (žluna), pak sovám a zpět k pěvcům, za nimiž následují brouci a motýli a celá kapitola je zakončena savci a plazi. K tomu se přidává i nejednotnost v používání velkých a malých písmen u názvů jednotlivých druhů.

Poslední podkapitolou teoretické části je Péče o les, které kromě několika překlepů není co vytknout. Třetí hlavní kapitola je praktickou částí bakalářské práce, v které by měla být navržena vlastní naučná stezka a její jednotlivé prvky. Součástí této kapitoly jsou i návrhy informačních tabulí (str. 32 a 33) a log (postaviček) reprezentující jednotlivé okruhy (obr. 27-30). Na straně 31 jsou pak chybné odkazy v textu na obrázky na stranách 32 a 33. To co mi v této praktické části chybí mnohem více, je však alespoň náznak nějakého scénáře, plánu, schématu, jak by měla „dětská“ trasa vypadat, jaký bude mít vztah k již vybudované trase, orientační počet zastávek a jejich obsah. Z těchto uvedených důvodů se mi zdá tato kapitola až přespříliš stručná. Nekomentuji výtvarnou a grafickou stránku návrhů, protože nejsem výtvarný kritik, abych mohl posoudit úroveň těchto návrhů.

Za Závěr, neboli čtvrtou kapitolu práce, lze považovat poslední dva odstavce na str. 34, protože předchozí dva jsou duplicitní k úvodu. Přesto autorka plně shrnula výsledky své práce, ale možná (hlavně k přítomnosti praktické části) by mohla např. diskutovat i problémy s vlastním přizpůsobením tabulí pro potřeby dětí.

Pátou a poslední kapitolou je Přehled literatury, který obsahuje 35 knižních publikací (z toho 6 cizojazyčných), 4 internetové odkazy a 6 odkazů na internetové zdroje obrázků. Malé množství cizojazyčných zdrojů lze pochopit k velmi specifické a lokální problematice. Zdroje jsou v textu až na výše zmíněnou „esoterickou výjimku“ řádně citovány.

Přes zaměření na skupinu předškolních dětí a školáků 1. stupně ZŠ si myslím, že bakalářská práce mohla být pojata i odborněji. Z vlastní zkušenosti vím, že problémy se zpracováním informací populárně-vědeckého charakteru většinou nemají výše zmíněné děti, ale spíše jejich dospělý doprovod, takže bych se zaměřil spíše na přímé zpřístupnění těchto informací spíše prostřednictvím ilustrací než textu, protože čím je daná cílová skupina limitována, tak svojí ještě nedostatečnou schopností číst a tudíž být odkázáni na právě výše zmíněný doprovod. Práce obsahuje mizivé množství překlepů a gramatických chyb. Z výše uvedených důvodů a připomínek práci doporučuji k přijetí a je-li vyžadováno její hodnocení, tak vzhledem k výše uvedeným výtkám ji hodnotím jako dobrou (3).

V Praze 13. září 2011

RNDr. Martin Mazuch, Ph.D.